

Aanleveringsvoorwaarden onroerend erfgoed

Contactgegevens:

Elke Verbeke, coördinator Hydra

051 970 407

Woumenweg 100, 8600 Diksmuide (aanleveradres)

elke.verbeke@dvwwesthoek.be

INHOUDSOPGAVE

Inhoud

INHOUDSOPGAVE	2
PROCEDURE	3
a) Voorbereidende fase: verzoek tot deponering, aanvraag en goedkeuring	3
b) Controlefase en effectieve overdracht	4
c) Aanvaarding	4
Reglement voor de opname van een archeologisch archief bij Hydra	5
Waarom bewaren?	5
Art. 1: Doel	5
Art. 2: Definities ²	5
Art. 3: Toepassingsgebied en voorwaarden	7
Art. 4: Eigendom	8
Art. 5: Aanleveringsvoorwaarden onroerend erfgoed	9
Bij verpakte vondsten wordt een vondstkaartje met de volgende technische kenmerken gevoegd:	10
Het vondstkaartje bevat de volgende gegevens:	10
Het vondstkaartje kan bovendien nog de volgende gegevens bevatten:	10
Bij verpakte vondsten wordt een vondstkaartje met de volgende technische kenmerken gevoegd:	11
De vondstkaartjes bevatten minstens de volgende gegevens:	11
Het vondstkaartje bevat bijkomend, wanneer relevant, de volgende gegevens:	11
Elk staal gaat vergezeld van een staalkaartje, dat dezelfde technische kenmerken heeft als een vondstkaartje	12
Het staalkaartje kan bovendien nog de volgende gegevens bevatten:	13
Staalkaartjes voldoen aan de volgende technische kenmerken:	13
De staalkaartjes bevatten minstens de volgende gegevens:	14
Het staalkaartje bevat bijkomend, wanneer relevant, de volgende gegevens:	14
WEDERZIJDSE VERANTWOORDELIJKHEDEN	21
BIJLAGEN	22
I. Beheersovereenkomst	22
II. Verklaring van schenking	22

PROCEDURE

Om de overdrachten beheersbaar te houden zijn een aantal afspraken en procedures nodig.

Voor archeologische archieven hanteert Hydra de aanvaardingsvoorwaarden die opgesteld werden binnen de Denkgroep Archeologische Collecties, nl. 'de basiscriteria voor het overdragen van een archeologisch archief aan een bewaarnemer'.

a) Voorbereidende fase: verzoek tot deponering, aanvraag en goedkeuring

- De bewaargever richt een gemotiveerde aanvraag tot bewaargeving aan elke.verbeke@dvwwesthoek.be. Deze aanvraag kan voor archeologische archieven reeds voor de aanvang van het eigenlijke archeologische onderzoek worden gesteld.
- De bewaargever geeft een inschatting van de soorten en de hoeveelheid aan te leveren materiaal door middel van een lijst (met foto's indien mogelijk) die duiding geeft over de inhoud, afmetingen en het volume (al dan niet het doosvolume), het aantal objecten en de materiaalcategorie.
- De bewaargever contacteert Hydra voldoende op voorhand om een datum van aanlevering vast te leggen.
- De bewaargever neemt contact op met Hydra wanneer er iets verandert in de soort en/of hoeveelheid aan te leveren materiaal, wanneer er problemen zijn met de inzameling van (grote hoeveelheden) vondsten of bijzondere en kwetsbare vondstcategorieën en zodra definitief duidelijk is welke hoeveelheid dozen in welke bewaarcategorieën zal aangeleverd worden.

b) Controlefase en effectieve overdracht

- Hydra controleert de door de bewaargever doorgegeven documenten: het **opgravingsarchief** en het **standaardrapport**.
- Indien de documenten niet volledig voldoen aan de aanvaardingsvoorwaarden, dan wordt aan de bewaargever gevraagd om wat niet voldoet aan te passen of aan te vullen.
- Indien de documenten helemaal niet voldoen aan de aanvaardingsvoorwaarden, dan worden ze aan de bewaargever teruggegeven en wordt de procedure stopgezet.

c) Aanvaarding

- Indien er aan de voorwaarden wordt voldaan dan kan het geheel worden aanvaard en wordt er een moment afgesproken voor de aanlevering bij Hydra.
- Indien het archeologisch archief met vondsten en stalen niet volledig voldoen aan de aanvaardingsvoorwaarden, dan worden met de bewaargever verdere afspraken gemaakt om ervoor te zorgen dat alle voorwaarden vervuld zijn.
- Indien niet aan de voorwaarden kan worden voldaan, kan het materiaal met de reeds eerder gedeponeerde documenten geweigerd worden. De beslissing voor niet-aanvaarding wordt aan de bewaargever meegedeeld. Bij teruggave haalt de bewaargever na afspraak met de Hydra op eigen kosten het materiaal terug op.
- De bewaargever staat in voor het transport naar Hydra. De bewaargever zorgt ook voor de afvoer van eventueel leeg verpakkingsmateriaal of afval.

Reglement voor de opname van een archeologisch archief bij Hydra

Waarom bewaren?

Het basisprincipe *in situ bewaring* van archeologisch erfgoed is vaak niet mogelijk. De vondsten en onderzoeksdocumenten die na een archeologisch onderzoek *ex situ* bewaard worden, zijn de enige bronnen die nadien nog resten. Het is essentieel het archeologisch archief te behouden omwille van de informatiewaarde, als materiële getuige van, en om een betere kennis en begrip te genereren over het verleden. Het archeologisch archief dat bewaard wordt, kan door toekomstige archeologen/wetenschappers opnieuw bestudeerd of gecontroleerd worden en verwerkt in (her)interpretaties.

Het doel van depotbeheer is met andere woorden het bewaren en beheren van archeologische archieven waarbij de conditie van het materiaal zo stabiel mogelijk blijft, en ook het garanderen van de toegankelijkheid ervan.¹

Als eigenaar van een archeologisch ensemble ben je volgens het huidige Onroerenderfgoeddecreet (art. 5.2.1) verplicht om dit als één geheel te bewaren, in goede staat te houden en beschikbaar te stellen voor wetenschappelijk onderzoek.

Art. 1: Doel

Dit reglement bepaalt de voorwaarden voor de opname van archeologische ensembles met een inhoudelijke en geografische link met de Noordelijke Westhoek (Hydra-regio) en heeft het effectief en efficiënt verloop van de processen met betrekking tot de opname als doel. Tot het werkingsgebied van Hydra behoren de gemeenten Alveringem en deelgemeenten, Diksmuide en deelgemeenten, Loperinge en deelgemeenten en Veurne en deelgemeenten. Afwijkingen hierop zijn slechts mogelijk na goedkeuring van de stuurgroep van IOED Hydra.

Art. 2: Definities²

1. Archeologisch artefact*: een roerend goed dat van algemeen belang is wegens de archeologische erfgoedwaarde;
2. Archeologisch ensemble*: het geheel van archeologische artefacten en onderzoeksdocumenten afkomstig van een archeologisch onderzoek (in deze tekst ook archeologisch (opgravings)archief genoemd);
3. Archeologisch onderzoek*: het gebruik van technieken en methoden waarmee archeologische sites, archeologische zones of delen ervan worden opgespoord en onderzocht met inbegrip van archeologisch vooronderzoek en archeologische opgravingen;

---

¹ Elke speler binnen een archeologisch project (van planfase tot aanlevering aan een bewaarnemer) heeft een verantwoordelijkheid ten opzichte van het beheer en het behoud van het archeologisch archief, of het nu artefacten zijn, staalnames of opgravingsdocumentatie.

² De termen gemarkeerd met een (*) komen uit het Onroerenderfgoeddecreet en -besluit en (**) uit de Code van Goede Praktijk.

4. Bewaargever: de eigenaar van het archeologisch archief of de door de eigenaar aangestelde tussenpersoon (bv. uitvoerder);
  - a. *Eigenaar*: eigenaar(s) van de gronden, terreinen of percelen waar een archeologisch onderzoek heeft plaatsgevonden. Hij of zij is tevens eigenaar van alle vondsten die op zijn of haar terrein worden gevonden.
  - b. *Uitvoerder*: uitvoerder(s) van archeologisch onderzoek: openbare instellingen, wetenschappelijke instellingen, archeologische bedrijven of projectarcheolo(o)g(en).
5. Bewaarnemer: Instelling/rechtspersoon/bedrijf dat een archeologisch ensemble of archeologisch archief tijdelijk of permanent bewaart, eventueel ontsluit, toegankelijk maakt en/of onderzoekt. Hier IOED Hydra;
6. Code van Goede Praktijk voor archeologisch vooronderzoek, archeologische opgravingen en het gebruik van metaaldetectoren: Standaard voor de kwaliteit van archeologisch onderzoek in Vlaanderen. Deze standaard legt enerzijds de ondergrens voor kwaliteit vast en laat anderzijds toe om geleverde resultaten op kwaliteit te vergelijken. In deze tekst vermeld als de Code van Goede Praktijk;
7. Minimumnormen: Ministerieel besluit tot bepaling van de minimumnormen voor de registratie en documentatie bij archeologisch onderzoek met ingreep in de bodem en de wijze van rapportering tot uitvoering van artikel 14, §3, van het besluit van de Vlaamse Regering van 20 april 1994 tot uitvoering van het decreet van 30 juni 1993 houdende de bescherming van het archeologisch patrimonium. Dit ministerieel besluit bevat enerzijds minimumnormen voor het uitvoeren van archeologisch onderzoek, zowel voor de archeologische opgraving als voor de archeologische prospectie met ingreep in de bodem, en anderzijds minimumnormen over de wijze van rapportering. De vastgelegde normen zijn de meest elementaire normen voor het archeologische werkveld;
8. Monster: een selectie uit het sediment van een laag;
9. Onderzoeksdocumenten**: het geheel van ingezamelde en aangemaakte informatie, ongeacht de gegevensdrager;

10. Opgravingsarchief: de opgravingsdocumentatie zoals opgesomd in artikel 57 en artikel 70 van het Ministerieel besluit tot bepaling van de minimumnormen voor de registratie en documentatie bij archeologisch onderzoek met ingreep in de bodem (hierna: de minimumnormen), de dagrapporten zoals beschreven in artikel 58 van de minimumnormen, het basisrapport, zowel in analoge vorm als in digitale vorm, zoals vermeld in artikels 71 tot 78 in de minimumnormen, alle andere analoge of digitale documentatie (bv. verslagen van vergaderingen, administratieve documenten, e.a.) die relevant zijn voor een archeologisch archief;
11. Rapportering**: Geheel van manieren om verslag te doen over archeologisch onderzoek, omfattende de archeologienota, de nota, het archeologierapport en het eindverslag;
12. Residu: Restfractie van een staal dat werd gezeefd op verschillende maaswijdtes, bevat meestal nog vondsten;
13. Staal**: een deel dat uit een vondstenensemble of uit het sediment van een laag wordt geselecteerd of een fractie die uit een archeologisch artefact wordt onttrokken, ten behoeve van onderzoek, representatief voor het geheel van het vondstenensemble, de laag, of het archeologisch artefact;
14. Vondst**: bij archeologisch onderzoek aangetroffen object, te onderscheiden in culturele vondsten en natuurwetenschappelijke vondsten;

Art. 3: Toepassingsgebied en voorwaarden

IOED Hydra staat in voor de opname van archeologische ensembles voor zover:

1. Het archeologisch ensemble afkomstig is van het grondgebied Noordelijke Westhoek (Hydra-regio) of een inhoudelijke link heeft met de Noordelijke Westhoek;
2. Het een integraal archeologisch ensemble betreft, afkomstig van een (vergund) archeologisch onderzoek. Voor alle andere gevallen (zoals toevalsvondsten, materiaal uit oude onderzoeken) zullen de aanvragen geval per geval beoordeeld worden voor er tot aanvaarding kan overgegaan worden;
3. De bijkomende documentatie via een standaardrapport wordt aangeleverd conform de geldende decretale verplichtingen;

4. De specifieke bewaaromstandigheden die de vondsten, stalen en het opgravingsarchief vragen bij de bewaarnemer kunnen gegarandeerd worden;

Op basis van de hierboven aangehaalde criteria heeft de bewaarnemer het recht om onder bepaalde omstandigheden objecten te weigeren of naar meer gespecialiseerde opslag door te verwijzen, of bepaalde objecten of collecties, te selecteren voor teruggave/ afstoting of vernietiging in overleg met de bewaargever en na documentatie.

Art. 4: Eigendom

Bij het aanleveren van archeologische ensembles moet er duidelijkheid bestaan over de eigendomssituatie. De bewaargever bespreekt dit vooraf met de bewaarnemer. Er zijn verschillende mogelijkheden:

- De eigenaar blijft te allen tijde eigenaar van het archeologisch ensemble dat door IOED Hydra wordt opgenomen. Het archeologisch ensemble wordt enkel in bewaring gegeven. Hiertoe wordt een beheersovereenkomst afgesloten tussen de IOED en de bewaargever, waarin de rechten en plichten van beide partijen worden omschreven. (Bijlage I)
- De eigenaar of rechtsopvolger schenkt a.d.h.v. een schenkingsformulier het archeologisch ensemble aan de stad of gemeente waar de archeologische collectie is verzameld. IOED Hydra kan optreden als facilitator. (Bijlage II)

Art. 5: Aanleveringsvoorwaarden onroerend erfgoed

1. Onderzoeksdocumenten

- 1.1. Alle onderzoeksdocumenten worden zowel analoog als digitaal aangeleverd. Het gaat om alle tijdens het volledige verloop van het onderzoek aangemaakte onderzoeksdocumenten, dus zowel ruwe data als verwerkte gegevens. Indien analoge documenten aangemaakt en later gedigitaliseerd werden, maken zowel de analoge documenten als de gedigitaliseerde versie daarvan deel uit van het archeologisch ensemble. Van foto's worden steeds zowel het onbewerkte originele digitale bestand als eventuele bewerkte versies opgenomen. Bij databanken gaat het niet om het datamodel van de databank, maar wel om de inhoudelijke gegevens uit de databank, die desgewenst in een ander formaat opgeslagen worden dan de oorspronkelijke databank, mits behoud van de functionaliteiten en relaties. De documentatie beperkt zich dan ook uitdrukkelijk niet tot de elementen die deel uitmaken van de rapportering en daarmee moeten ingediend worden. Indien originele stukken niet kunnen worden aangeleverd, moeten kwaliteitsvolle kopies (in de oorspronkelijke kleuren) deze originele stukken vervangen.
- 1.2. De onderzoeksdocumenten dienen in een fysiek goede en stabiele conditie bewaard en verpakt te zijn zoals aangegeven in hoofdstukken 31.2 en 31.3 van de Code van Goede Praktijk en worden geordend, ingedeeld en voorzien van een inhoudsopgave conform hoofdstuk 31.4 van de Code van Goede Praktijk.

2. Vondsten

- 2.1. De vondsten worden aangeleverd in een **stabile** en **schimmelvrije** toestand, vrij van levende contaminatie en worden verpakt conform hoofdstuk 30.2 van de Code van Goede Praktijk.
- 2.2. Bij voorkeur worden alle vondsten in droge toestand overgedragen aan de bewaarnemer. Het drogen van vondsten gebeurt conform hoofdstuk 30.3 van de Code van Goede Praktijk. Indien vondsten toch nat of vochtig worden aangeleverd, dan wordt dit op voorhand besproken met de bewaarnemer.
- 2.3. Vondsten die afkomstig zijn van vervuilde sites (zware metalen, giftige organische verbindingen, radioactiviteit ...) vallen onder de veiligheidswetgeving. Indien toegelaten kunnen deze vondsten worden overgedragen in overleg met de bewaarnemer.
- 2.4. Er wordt bij het verpakken van vondsten voor definitieve bewaring steeds gebruik gemaakt van inerte materialen die een stofarme en lichtvrije omgeving bewerkstelligen. De verpakking is steeds goed passend.
- 2.5. Vondsten worden uitgesplitst, geconserveerd en verpakt per vondstnummer, materiaalsoort en bewaarcategorie.
- 2.6. Elke individuele verpakking met vondst(en) wordt voorzien van een ingevuld vondstenkaartje. Voor de collecties opgegraven tussen 2004-2016 gelden artikels 37, 42 en 53 van de minimumnormen en voor de collecties opgegraven na 2016 is dit conform hoofdstukken 6.8 en 14.8 van de Code van Goede Praktijk. Voor collecties die ouder zijn dan 2004 is dit in afspraak met de bewaarnemer.

Van toepassing op collecties opgegraven tussen 2004-2016

Elke vondst, elk staal of elk ensemble van vondsten wordt voorzien van een vondst- of staalkaartje, als vermeld in artikel 37, respectievelijk artikel 42.

Bij verpakte vondsten wordt een vondstkaartje met de volgende technische kenmerken gevoegd:

- 1° het materiaal van het kaartje is weer- en temperatuurbestendig, zuurvrij en niet scheurbaar;
- 2° de opdruk van het kaartje is kras-, licht- en waterbestendig;
- 3° het kaartje wordt ingevuld met een lichtecht en waterbestendig medium of met een speciaal potlood voor een kunststofkaartje;
- 4° het kaartje is onlosmakelijk verbonden met de vondst.

Het vondstkaartje bevat de volgende gegevens:

- 1° de vindplaatsnaam, met vermelding van gemeente en toponiem, en het jaartal;
- 2° de projectcode;
- 3° het nummer van de werkput;
- 4° het nummer van het opgravingsvlak;
- 5° het sectornummer en het vaknummer;
- 6° het spoornummer;
- 7° het vondstnummer of inventarisnummer, of verschillende nummers als er verschillende ensembles afzonderlijk werden gehouden uit voorgaande entiteiten door opdelingen in vlak of diepteniveaus, of uit samenhangende vondsten;
- 8° de verzamelwijze;
- 9° de maaswijdte bij zeven;
- 10° de aanduiding of het gaat om een vondst of een staal;
- 11° de naam van persoon die de vondst heeft ingezameld;
- 12° de datum waarop de vondst werd ingezameld.

Het vondstkaartje kan bovendien nog de volgende gegevens bevatten:

- 1° het nummer van de coupe, het profiel of het vlakplannummer;
- 2° het nummer van de stratigrafische laag als de vondst komt uit een coupe door een spoor;
- 3° de aard van het spoor of de context;

4° de xyz-coördinaten van de plaats van de vondst;

5° een identificatie van de vondstcategorie, zoals aardewerk, glas, bot, plantaardig materiaal of andere.

Van toepassing op collecties opgegraven na 2016

Bij verpakte vondsten wordt een vondstkaartje met de volgende technische kenmerken gevoegd:

1° het materiaal van het kaartje is weer- en temperatuurbestendig, inert en niet scheurbaar;

2° de opdruk van het kaartje is kras-, licht- en waterbestendig;

3° het kaartje wordt ingevuld met een lichtecht en waterbestendig medium.

4° het kaartje is onlosmakelijk verbonden met de vondst.

De vondstkaartjes bevatten minstens de volgende gegevens:

1° de vindplaatsnaam, met vermelding van gemeente en toponiem, en het jaartal;

2° de projectcode;

3° het werkputnummer;

4° het eventuele sectornummer;

5° het eventuele vaknummer;

6° het vlaknummer;

7° het spoornummer, tenzij bij artefactensites;

8° het vondstnummer;

9° de inzamelwijze;

10° indien de vondst werd ingezameld door zeven: de maaswijdte;

11° de aanduiding of het gaat om een vondst of een staal;

12° een identificatie van de vondstcategorie, zoals aardewerk, botmateriaal, plantaardig materiaal enz.

Het vondstkaartje bevat bijkomend, wanneer relevant, de volgende gegevens:

1° indien de vondsten per aardkundige eenheid of arbitrair niveau werden ingezameld: de benaming, nummer of andere identificatie van de aardkundige eenheid of het arbitrair niveau waaruit de vondst afkomstig is;

2° indien de vondsten volgens kwadraten werden ingezameld: de benaming, nummer of andere identificatie van het kwadraat waaruit de vondst afkomstig is;

3° indien de vondst uit een coupe werd ingezameld: de unieke identificatie van het begin- en eindpunt van de coupe of het coupedeel waaruit de vondst afkomstig is;

4° indien de vondst uit een profiel werd ingezameld: het profielnummer van het profiel waaruit de vondst afkomstig is;

5° het vlakplannummer;

6° het nummer van de stratigrafische laag als de vondst komt uit een coupe door een spoor;

7° de aard van het spoor of de context;

8° de xyz-coördinaten van de plaats van de vondst.

- 2.7. Het aanleveren van vondsten buiten formaat wordt steeds op voorhand besproken met de bewaarnemer.
- 2.8. Er wordt een afzonderlijke lijst opgesteld voor de archeologisch complete, (vrijwel) gave, gerestaureerde, unieke of wetenschappelijk waardevolle archeologische artefacten. Deze dienen zorgvuldig en eventueel individueel verpakt te worden.

3. *Stalen/monsters/zeefresidu's*

- 3.1. Stalen, monsters en zeefresidu's worden in schimmelvrije en stabiele toestand aangeleverd, d.w.z. dat geen noemenswaardige achteruitgang zal plaatsvinden.
- 3.2. Stalen, monsters en zeefresidu's worden verpakt op een dusdanige manier dat hun **conditie onveranderd** blijft en worden verpakt conform hoofdstuk 30.2 van de Code van Goede Praktijk.
- 3.3. Stalen, monster en zeefresidu's die afkomstig zijn van vervuilde sites (zware metalen, giftige organische verbindingen, radioactiviteit, ...) vallen onder de veiligheidswetgeving. Indien toegelaten kunnen deze vondsten worden overgedragen in overleg met de bewaarnemer.
- 3.4. Bij het verpakken van stalen, monsters en zeefresidu's wordt steeds gebruik gemaakt van inerte materialen die een stofarme en lichtvrije omgeving bewerkstelligen.
- 3.5. Elke individuele staalname, monster of zeefresidu wordt voorzien van een volledig ingevuld staalkaartje. Voor de collecties opgegraven tussen 2004-2016 gelden de voorwaarden vermeld in artikel 42 van de minimumnormen en voor de collecties opgegraven na 2016 is dit conform hoofdstukken 6.9 en 14.9 van de Code van Goede Praktijk. Voor collecties die ouder zijn dan 2004 is dit in afspraak met de bewaarnemer.

Van toepassing op collecties opgegraven tussen 2004-2016

Elk staal gaat vergezeld van een staalkaartje, dat dezelfde technische kenmerken heeft als een vondstkaartje.

Het staalkaartje bevat de volgende gegevens:

- 1° de vindplaatsnaam met vermelding van gemeente en toponiem;
- 2° de projectcode;

- 3° het nummer van de werkput;
- 4° het nummer van het opgravingsvlak;
- 5° het sectornummer en het vaknummer;
- 6° het spoornummer;
- 7° het staalnummer voor elk staal. Ook stalen uit dezelfde stratigrafische entiteit worden steeds afzonderlijk genummerd en verwerkt;
- 8° het doel van de staalname, zoals recuperatie kleine artefacten, klein bot, klein plantaardig materiaal, pollen, diatomeeën, micromorfologisch onderzoek, chemische analyse, C¹⁴-dateringsonderzoek, dendrochronologie of andere;
- 9° de verzamelwijze;
- 10° de maaswijdte bij zeven;
- 11° de aanduiding of het gaat om een vondst of een staal;
- 12° de naam van persoon die het staal heeft ingezameld;
- 13° de datum waarop het staal werd ingezameld.

Het staalkaartje kan bovendien nog de volgende gegevens bevatten:

- 1° het nummer van de coupe, het profiel of het vlakplannummer;
- 2° het nummer van de stratigrafische laag als het staal komt uit een coupe door een spoor;
- 3° de aard van het spoor of de context;
- 4° de xyz-coördinaten van de plaats van het staal;
- 5° de aanduiding of het staal op foto is vastgelegd.

Van toepassing op collecties opgegraven na 2016

Staalkaartjes voldoen aan de volgende technische kenmerken:

- 1° het materiaal van het kaartje is weer- en temperatuurbestendig, inert en niet scheurbaar;
- 2° de opdruk van het kaartje is kras-, licht- en waterbestendig;
- 3° het kaartje wordt ingevuld met een lichtecht en waterbestendig medium;
- 4° het kaartje is onlosmakelijk verbonden met de vondst.

De staalkaartjes bevatten minstens de volgende gegevens:

- 1° de aanduiding dat het gaat om een staalkaartje;
- 2° de projectcode;
- 3° de vindplaatsnaam met vermelding van gemeente en toponiem;
- 4° het werkputnummer;
- 5° het eventuele sectornummer;
- 6° het eventuele vaknummer;
- 7° het vlaknummer;
- 8° het spoornummer, indien het staal genomen werd uit een spoor;
- 9° het staalnummer voor elk staal. Ook stalen uit dezelfde stratigrafische entiteit worden steeds afzonderlijk genummerd en verwerkt zodat eventuele contaminatie beperkt blijft tot één staal;
- 10° het doel van het staal: microscopische studie van natuurwetenschappelijke vondsten, macroscopische studie van natuurwetenschappelijke vondsten, natuurwetenschappelijke datering, aardkundige analyse, studie van culturele vondsten, studie van micromorfologie, recuperatie kleine artefacten, klein bot, klein plantaardig materiaal, pollen, diatomeeën, micromorfologisch onderzoek, chemische analyse, C¹⁴-dateringsonderzoek, dendrochronologie of andere;
- 11° de inzamelwijze;
- 12° indien het staal gezeefd werd: de maaswijdte;
- 13° de aanduiding of het gaat om een niet-gezeefd staal, dan wel om zeeafresidu;
- 14° de aanduiding of het gaat om een vondst of een staal.

Het staalkaartje bevat bijkomend, wanneer relevant, de volgende gegevens:

- 1° indien het staal uit een aardkundige eenheid of arbitrair niveau werd ingezameld: de benaming, nummer of andere identificatie van de aardkundige eenheid of het arbitrair niveau waaruit het staal afkomstig is;
- 2° indien het staal uit een kwadraat werd ingezameld: de benaming, nummer of andere identificatie van het kwadraat waaruit het staal afkomstig is;
- 3° indien het staal uit een coupe werd ingezameld: de unieke identificatie van het begin- en eindpunt van de coupe of het coupedeel waaruit het staal afkomstig is;
- 4° indien het staal uit een profiel werd ingezameld: het profielnummer van het profiel waaruit het staal afkomstig is;
- 5° het nummer van de coupe, het profiel of het vlakplannummer;
- 6° het nummer van de stratigrafische laag als het staal komt uit een coupe door een spoor;
- 7° de aard van het spoor of de context;
- 8° de xyz-coördinaten van de plaats van het staal;

9° de aanduiding of het staal op foto is vastgelegd.

- 3.6. Enkel stalen (verwerkt of onverwerkt) die een assessment hebben genoten komen in aanmerking om overgedragen te worden aan een bewaarnemer.
- 3.7. De residuen van stalen zijn geordend, uitgesplitst en verpakt per vondstnummer en per materiaalcategorie en bewaarcategorie. De residuen van stalen worden in een kunststoffen recipiënt verpakt en per verpakking voorzien van een compleet ingevuld staalkaartje. (3.4) Natte of relatief vochtige residuen worden in de regel niet aanvaard. Indien natte residuen wegens wetenschappelijke vraagstelling of in het kader van toekomstig onderzoek toch moeten worden bewaard, dan kan dit enkel mits duidelijke wetenschappelijke motivering en in overleg met de bewaarnemer.
- 3.8. De aanlevering van onverwerkte staalnames (pollenstalen, houtstalen, stalen voor macrobotanisch onderzoek, dateringsstalen, ...) moet sowieso voorhand worden besproken met de bewaarnemer, die verdere instructies geeft.
- 3.9. De aanlevering van andere vormen van staalnames die niet vermeld worden in de Code van Goede Praktijk moeten met de bewaarnemer op voorhand worden besproken.

4. Verpakkingsvoorwaarden

- 4.1. De vondsten worden uitgesplitst, per vondstnummer, per materiaalsoort en vervolgens binnen elke materiaalsoort verpakt per bewaarcategorie volgens de algemeen aanvaarde normen voor elke specifieke materiaalsoort³ en volgens de richtlijnen verder vermeld. Bij twijfel neemt de uitvoerder van het archeologisch onderzoek contact op met de bewaarnemer.
- 4.2. De bewaarnemer geeft aan welk type verpakkingseenheden (verschillende types dozen) wordt gebruikt:

Algemeen

- De standaardverpakkingseenheden bestaan uit **polyethyleen minigrpzakjes** in diverse formaten en **euronormbakken van het merk Silverline** met een scharnierdeksel in polypropyleen (PP) of polyethyleen (PE) met gesloten zijwanden (gesloten handvaten) van **600x400** mm lengte-breedte verhouding met een hoogte van **237 mm** (inclusief deksel) of voor kleinere voorwerpen/ collecties worden de euronorm PP of PE bakken met scharnierdeksel en gesloten handvaten van **400x300** mm lengte-breedte verhouding en een hoogte van **237 mm** gebruikt.
- Monsters en residuen kunnen verpakt worden in **rechthoekige polypropyleen emmers**.
- Luchtdicht verpakken gebeurt in luchtdichte vershouddozen (**Curver Grand Chef** rechthoekig) of indien het monsters zijn, in goed afgesloten rechthoekige emmers.
- Analoge foto's en papieren archief worden ondergebracht in **zuurvrije archiefdozen** van passend formaat.

---

³ Zie ook COOLS, A., 2009, *Inpakken, een kunst* (VIOE handleiding 1), VIOE, Brussel.

- 4.3. Een verpakkingseenheid kan één of meerdere individuele verpakkingen bevatten.
- 4.4. Het maximum gewicht per verpakkingseenheid is 14 kg.
- 4.5. Over de verpakking van vondsten buiten formaat (groter dan de door de bewaarnemer gebruikte standaardverpakking) wordt overleg gepleegd met de bewaarnemer.
- 4.6. Het verpakkingsetiket bevat de volgende informatie:

- Identificatienummer = collectiecode. De collectiecode bestaat uit 6 letters en 4 cijfers: drie eerste letters van de gemeente (bij voorkeur overkoepelende gemeente), drie eerste letters van toponiem of straat van vindplaats, jaartal van vondst + vergunningsnummer dat door het agentschap wordt toegekend aan een vooronderzoek of opgraving.

- 4.7. Op de verpakkingseenheden staat minstens de volgende informatie (indien van toepassing):

- aanduiding breekbaar d.m.v. een sticker

- aanwezigheid van schadelijke stoffen (mét de naam van de stof!)

- aanduiding unieke arte- of ecofacten

- indien het gaat om een verpakking op maat, aanduiding op de bovenkant/onderkant van een doos d.m.v. een sticker (lange/korte kant)

- aanduiding silicagel aanwezig: indien het gaat om een andere verpakking dan de luchtdichte dozen voor metaal

- 4.8. Het vondstenmateriaal en de stalen worden volgens het bijgevoegd schema en daar aan verbonden bewaarcategorieën verpakt:

	Materiaalsoort	Bewaarcategorie	Opmerking
Vondsten	Aardewerk	A	
	Bouwaardewerk/grof keramisch materiaal	A	
	Menselijke resten	A	
	Dierlijk materiaal	A	
	Silex/ litisch materiaal	A	
	Natuursteen	A	
	Leem, mortel, pleisterwerk e.a.	A	
	Slakmateriaal	A	
	Metaal	B	
	Glas	C/D	Indien nat C, indien droog D
	Hout	C/E	Indien nat C, indien droog, constructiehout of houtstalen E
	Leder	C/D	Indien nat C, indien droog D
	Textiel	C/D	Indien nat C, indien droog D
Stalen	Residu	A/ F	Indien droog A, indien nat F
	Houtstalen	E	
	Pollenstalen	E	
	Monsternames (nat)	F	

Bewaarcategorie A

- Polyethyleen minigripzakjes in diverse formaten (voorstel Rajapack)

- Kunststof Silverline euronormbakken (voorstel Storacon of Schiphorst) met scharnierdeksel met volgende buitenafmetingen (LxBxH):
  - 600 x 400 x 237 mm
  - 300 x 400 x 237 mm
- Vondsten worden verpakt in geschikte doorprikte gripzakken. Residuen in niet doorprikte gripzakken.
- Grof en zwaar materiaal wordt bij voorkeur gescheiden van fijn en licht materiaal om beschadiging te voorkomen.
- De plastic zakken moeten een aanvaardbaar gewicht hebben.
- Niet te veel materiaal in een gripzakje.
- Uitzonderlijke of unieke stukken (volledig bewaard, bijzondere decoratie, fragiele stukken ...) worden individueel passend verpakt en beschermd.
- De gripzakken worden in euronormbakken geplaatst zoals aangegeven door de bewaarnemer.
- Voor vondsten buiten formaat wordt steeds contact opgenomen met de bewaarnemer. Vondsten buiten formaat worden verpakt in PE-schuim, een vondstenkaartje wordt zichtbaar op de buitenzijde aangebracht.

Tip!: Probeer zoveel mogelijk gebruik te maken van de euronormbakken afmeting 300 x 400 x 237 mm. De verschillende materiaalsoorten (natuursteen, keramiek, silex, enz.) die tot eenzelfde bewaarcategorie behoren, kunnen op deze manier efficiënt apart verpakt/ gegroepeerd worden in een (halve) bak. Zo kan de euronormbak ook efficiënter gevuld worden zonder het maximumgewicht van 15 kg te bereiken.

Bewaarcategorie B

- Luchtdichte vershouddozen (Curver Grand Chef rechthoekig) met volgende inhoud:
  - 0,5 liter
  - 1,2 liter
  - 4 liter

(Voorstel: te koop bij bol.com of Hubo)

- Elk fragment of artefact wordt individueel in een doorprikte gripzakje of plastic doosje ondersteund met PE-schuim verpakt.
- Gripzakje(s) of doosje(s) worden met een doorprikte zakje silicagel (1/5de indicator/gekleurde silicagel en 4/5de witte silicagel) in een goed luchtdichte afgesloten plastic doos verpakt.
- Uitzonderlijke of unieke stukken (volledig bewaarde, bijzondere decoratie, fragiele stukken...) worden individueel passend verpakt en beschermd.
- Indien verschillende fragmenten behoren tot een groter geheel of artefact dan worden de individuele verpakkingen gegroepeerd.
- Voor vondsten buiten formaat wordt steeds contact opgenomen met de bewaarnemer. Vondsten buiten formaat kunnen individueel verpakt worden in afgesloten luchtdichte plastic zakken met een doorprikte zakje silicagel en vondstenkaartje.

Bewaarcategorie C

- Rechthoekige kunststof emmer (wit) met volgende inhoud/afmeting):
  - 6 liter (L30 x B20 x H17cm) + deksel
  - 10 liter (L30 x B20 x H27cm) + deksel
- voorwerpen dienen te worden ondergedompeld in water in een luchtdichte plastic doos of emmer met goed afsluitbaar deksel.
- Indien nodig (vondsten klein formaat, fragiel ...) worden de vondst(en) eerst verpakt in doorprikte grip zakje(s).
- Voor vondsten buiten formaat wordt contact opgenomen met de bewaarnemer.

Bewaarcategorie D

- Polyethyleen minigripzakjes in diverse formaten (voorstel Rajapack)
- Kunststof Silverline euronormbakken met scharnierdeksel met volgende buitenafmetingen (LxBxH):
  - 600 x 400 x 237 mm
  - 300 x 400 x 237 mm

(Merk: Silverline; Voorstel: te koop bij Storacon of Schiphorst)

- Elke individuele vondst wordt verpakt in een doorprikte gripzakje ondersteund met PE-schuim of een daarvoor geschikt plastic container.
- Uitzonderlijke of unieke stukken (volledig bewaard, bijzondere decoratie, fragiel ...) worden individueel passend verpakt en beschermd.
- Indien verschillende fragmenten behoren tot een groter geheel of artefact dan worden de individuele verpakkingen gegroepeerd.
- Minigripzakjes worden verpakt in een door de bewaarnemer gebruikte verpakkingseenheid.
- Voor vondsten buiten formaat wordt contact opgenomen met de bewaarnemer.

Bewaarcategorie E

- De vondst wordt in donkere folie verpakt.
- Het geheel wordt in PE-schuim verpakt (enkel van toepassing op constructiehout).
- Het vondst-/staalkaartje wordt duidelijk op de buitenzijde aangebracht.

Bewaarcategorie F

- Rechthoekige kunststof emmer (wit) met volgende inhoud/afmeting):
  - 6 liter (L30 x B20 x H17cm) + deksel
  - 10 liter (L30 x B20 x H27cm) + deksel: voorwerpen dienen te worden ondergedompeld in water in een luchtdichte plastic doos of emmer met goed afsluitbaar deksel.
- Stalen verpakken in goed afsluitbare plastic dozen of emmers.
- Er wordt zowel een staalkaartje in de doos of emmer als op de buitenzijde aangebracht.

- 4.9. Alle vondsten en stalen worden steeds voorzien van een ingevuld vondst- of staalkaartje.
- 4.10. Indien vondsten bestaan uit twee materiaalsoorten (bv. vensterglas in lood) dan wordt de bewaarcategorie bepaald door het meest kwetsbare materiaal. Hiervoor wordt contact opgenomen met de bewaarnemer.
- 4.11. De zwaarste stukken/ objecten bevinden zich onderaan.
- 4.12. Indien bepaalde vondsten of stalen niet op het schema kunnen worden toegepast wegens uitzonderlijk formaat, unieke materiaalsoort, e.a. dan wordt tijdig contact opgenomen met de bewaarnemer.
- 4.13. Uitzonderingen op de verpakkingsvoorwaarden moeten vooraf aan de overdracht besproken worden met de bewaarnemer die het voorstel kan aanvaarden of verwerpen. Dit geldt tevens voor problemen met bepaalde materiaalsoorten of bewaarcategorieën.
- 4.14. Het verpakkingsmateriaal dat gebruikt werd om de vondsten te verpakken, kan niet worden teruggevorderd door de uitvoerder of eigenaar.

5. Overdrachtdossier

5.1. Het overdrachtdossier bestaat uit:

- inventaris van de onderzoeksdocumenten conform hoofdstuk 31.4 van de Code van Goede Praktijk;
- inventaris van de vondsten en stalen conform hoofdstuk 31.6 van de Code van Goede Praktijk;
- foto's gelinkt aan de objectenlijst;
- een afzonderlijke lijst van de geconserveerde en/of gerestaureerde objecten en een lijst van de gebruikte stoffen, eventueel aanwezigheid van schadelijke stoffen, dosering en een technische fiche van elk van deze producten;
- een exemplaar van het conserverings- of restauratierapport van alle geconserveerde en/of gerestaureerde objecten;
- de onderzoeksdocumenten zoals beschreven in artikel 2 van deze basiscriteria;
- alle rapporteringen zoals beschreven in de definitie;
- het Excel registratiesjabloon in bijlage waarvan minimaal de verplichte velden zijn ingevuld.

5.2. Dit overdrachtdossier is ingedeeld, geordend, voorzien van een inhoudsopgave en wordt zowel digitaal als analoog aangeleverd.

WEDERZIJDSE VERANTWOORDELIJKHEDEN

- De bewaargever staat in voor een correcte verpakking en aanlevering van het materiaal.
- Wanneer er aanbevelingen inzake (her)verpakking en nodige conservatie- of consolidatiebehandelingen door de bewaarnemer geformuleerd worden, wordt er in overleg met de bewaargever een stappenplan opgesteld om deze aanbevelingen uit te voeren. Wanneer de bewaargever zich niet kan vinden in de aanbevelingen van de bewaarnemer kan dit tot een teruggave leiden.
- De bewaarnemer verbindt zich ertoe het materiaal op een professionele wijze te bewaren.
- De eigenaar kan geen schadevergoeding eisen bij schade door calamiteiten aan het materiaal

BIJLAGEN

- I. Beheersovereenkomst**
- II. Verklaring van schenking**